

‘Wij dachten: Sarajevo heeft een filmhuis als Kriterion nodig’

Reportage

Filmhuis Kriterion in Amsterdam begint een zusterbioscoop in Sarajevo. ‘We hebben dezelfde liefde voor films.’

Van onze verslaggeefster
Charlotte Huisman

SARAJEVO Het publiek in de goed gevulde bioscoopzaal van het trendy filmcafé Kino Meeting Point in Sarajevo trakteert de Nederlandse regisseur Eddy Terstall op een enthousiast applaus voor zijn film *Simon*. Met de videoverbinding met Kriterion Amsterdam, waar die avond de Bosnische film *Totally Personal* van regisseur Nedžad Begovic draait, wil het niet echt lukken. De beoogde kennismaking van Kriterion Amsterdam met zijn toekomstige zusterbioscoop in Sarajevo blijft beperkt tot wat zwaaien over en weer.

Sarajevo krijgt in mei 2008 een filmhuis, Kriterion Sarajevo, dat fi-

nancieel wordt ondersteund door stichting Kriterion Amsterdam. Oud-medewerkers van Kriterion, een bioscoop die sinds ruim zestig jaar door studenten draaiende wordt gehouden, hebben de stichting YUA opgericht. Die heeft in de Bosnische hoofdstad een netwerk van studenten en film liefhebbers opgezet, die het filmhuis in Sarajevo van de grond moet krijgen. Niet alleen om art house-films te draaien, maar ook omdat Kriterion Sarajevo studenten een bijbaan kan bieden waarin ze zich kunnen ontwikkelen, in een stad die er economisch slecht voorstaat.

Met de gelijktijdige vertoning van *Simon* in Sarajevo en *Totally Personal* in Amsterdam werd vorige week de samenwerking gevierd. Mede-oprichter Frederiek Biemans van YUA: ‘In Amsterdam en Sarajevo is dezelfde energie en liefde voor films aanwezig. Maar er is hier geen filmhuis. Wij dachten: Sarajevo heeft een Kriterion nodig.’

Er moeten volgens Biemans na

twee jaar voorbereiding nog wat bureaucratische en financiële obstakels worden overwonnen om in mei 2008 de permanente locatie te openen; er wordt stevig over onderhandeld met het gemeentebestuur. Tot die tijd organiseert het team van Kriterion Sarajevo incidentele filmevenementen op de gastlocatie Kino Meeting Point.

De animo voor het project is groot bij het typische filmhuispubliek van Sarajevo, voornamelijk studenten en jonge intellectuelen. *Simon* valt bij hen in de smaak. De Nederlandse zwarte humor komt volgens hen overeen met die op de Balkan. Er wordt besmuikt gelachen om de grapjes over homoseksualiteit, maar op het moment dat de hoofdpersoon kiest voor euthanasie is het doodstil in de zaal. ‘Ik heb gehuild’, zegt een bezoeker na afloop. Een Bosnische die een tijd in Nederland heeft gewoond, wil van Terstall weten waarom de film ‘zo politiek geladen is’ met thema’s als drugs, euthanasie en homoseksualiteit. ‘Dergelijke the-

ma’s worden toch ook behandeld in de Nederlandse inburgeringsfilms’, zegt ze. Terstall: ‘Het is een zedenschets van de liberale samenleving waarin ik ben opgegroeid. Ik wil begrip kweken voor het soort samenleving dat we in Nederland hebben, want daar zijn soms verkapt pamfletten maar als het propaganda zou zijn zou het niet werken.’

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken financierde het evenement. ‘Zij sturen mijn film vaak naar het buitenland om iets over Nederland uit te leggen’, zegt Terstall. Omdat op die vertoningen voornamelijk ‘de progressieve culturele elite’ afkomt, is volgens Terstall de reactie meestal positief, zeker in Europese landen. Het publiek in Latijns-Amerika, India en het Midden-Oosten heeft meer moeite met zijn thematiek. ‘In Tunis werd aanstoot genomen aan de scène waarbij twee mannen bij elkaar in bed stapten. Een paar bezoekers gingen daar gillend door de zaal rennen.’